

Niniejszy dokument prezentuje najważniejsze informacje o produkcie. Pełne informacje o produkcie podawane są przed zawarciem umowy ubezpieczenia i znajdują się w Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia OC Zawodowej o symbolu C7753 (zwanymi dalej OWU). Powyższe OWU obowiązują od dnia 19 października 2025 roku.

Jakiego rodzaju jest to ubezpieczenie?

Sekcja I Obowiązkowe Ubezpieczenie Odpowiedzialności Cywilnej w związku z wykonywaniem czynności zawodowych określonych w ustawie, która wprowadza obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w związku z wykonywaniem danego zawodu lub określonej działalności.

Sekcja II Dobrowolne Ubezpieczenie Odpowiedzialności Cywilnej w związku z wykonywaniem czynności zawodowych wymienionych w umowie ubezpieczenia.

Sekcja III Dodatkowe Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej: w związku z prowadzeniem biura lub wykonywaniem czynności zawodowych polegających na prowadzeniu obsługi kadrowo-płacowej lub czynności zawodowych w zakresie podatków i małej księgowości.

Co jest przedmiotem ubezpieczenia?

- ✓ W Sekcji I:
OC w związku z wykonywaniem czynności zawodowych lub działalności, określonych w ustawie wprowadzającej obowiązek zawarcia danego ubezpieczenia obowiązkowego. Szczegółowy zakres ubezpieczenia OC w odniesieniu do wykonywanych czynności zawodowych lub działalności określają przepisy: Ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, ustawy wprowadzającej dla Ubezpieczonego obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia oraz właściwe przepisy wykonawcze (rozporządzenie) wydane na podstawie tej ustawy.
- ✓ W Sekcji II:
OC w związku z wykonywaniem czynności zawodowych wymienionych w umowie ubezpieczenia (ubezpieczenie dobrowolne).
- ✓ W Sekcji III:
OC w związku z:
 - prowadzeniem biura
 - wykonywaniem czynności zawodowych polegających na prowadzeniu obsługi kadrowo-płacowej
 - wykonywaniem czynności zawodowych w zakresie podatków i małej księgowości.Dodatkowe Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja III) są uzupełnieniem ochrony ubezpieczeniowej wynikającej z Obowiązkowego Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja I) lub Dobrowolnego Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja II) i nie mogą być zawarte samodzielnie.

Szczegółowy opis przedmiotu i zakresu ubezpieczenia zawarty jest w § 3, § 5, § 11 OWU.

Czego nie obejmuje ubezpieczenie?

- ✗ W Sekcji I – innych ubezpieczeń obowiązkowych niż te, o których mowa w art. 4 pkt 4) Ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych
- ✗ OC w związku z wykonywaniem czynności zawodowych innych niż opisane w umowie ubezpieczenia.

Jakie są ograniczenia ochrony ubezpieczeniowej?

- W Sekcji I:
- ! Określone w ustawie i rozporządzeniu właściwym dla czynności zawodowych będących przedmiotem ubezpieczenia
- W Sekcji II i III:
- ! Szkody spowodowane lub wyrządzone umyślnie
 - ! Szkody wykraczające poza ustawowy zakres odpowiedzialności lub wynikające z umownego przejęcia przez Ubezpieczonego odpowiedzialności innych podmiotów
 - ! Szkody z tytułu kar umownych nałożonych na Ubezpieczonego
- Pozostałe ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia opisane są w: § 8, § 10, § 11, § 12, § 13, § 15, § 18 OWU.

Gdzie obowiązuje ubezpieczenie?

- ✓ Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje odpowiedzialność cywilną za szkody, które powstały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, chyba że obowiązujące przepisy prawne lub zawarta umowa ubezpieczenia stanowią inaczej.

Co należy do obowiązków Ubezpieczonego?

Do obowiązków Ubezpieczonego/Ubezpieczającego należy:

- podanie wszystkich znanych sobie okoliczności, które zostały umieszczone we wniosku o ubezpieczenie lub w innych dokumentach przed zawarciem umowy ubezpieczenia
- opłacenie składki za cały okres ubezpieczenia lub zgodnie z harmonogramem określonym w polisie
- informowanie o każdej zmianie informacji podanych we wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia lub w innych dokumentach, niezwłocznie po otrzymaniu o niej wiadomości

Obowiązki w przypadku wystąpienia szkody/zgłoszenia roszczenia:

- użycie niezbędnych środków w celu zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów
- niezwłoczne poinformowanie Warty o zajściu wypadku ubezpieczeniowego, nie później jednak niż w ciągu 7 dni roboczych od powzięcia wiedzy o jego zajściu
- niezwłoczne powiadomienie Warty o zgłoszeniu roszczenia przeciwko Ubezpieczonemu, nie później jednak niż w ciągu 7 dni roboczych od dnia otrzymania zgłoszenia roszczenia
- niezwłoczne, nie później jednak niż w ciągu 7 dni roboczych od dnia uzyskania informacji poinformowanie Warty o wszczęciu przeciwko Ubezpieczonemu lub osobie, za którą ponosi odpowiedzialność, postępowania karnego, administracyjnego, dyscyplinarnego lub innego, albo o wystąpieniu osoby trzeciej z roszczeniem na drogę sądową
- na wniosek Warty udzielenie wyjaśnień i dostarczenie, w miarę posiadanych środków i możliwości, dowodów niezbędnych do ustalenia okoliczności związanych z powstałą szkodą oraz umożliwienie przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego
- przesłanie do Warty orzeczenia sądu w sprawie związanej z powstałą szkodą w terminie umożliwiającym zajęcie stanowiska odnośnie wniesienia środka odwoławczego.

Szczegółowe informacje na temat obowiązków Ubezpieczonego podane są w § 15 i § 16 OWU.

Jak i kiedy należy opłacać składki?

Składka może być płatna jednorazowo lub w ratach gotówką, kartą płatniczą lub na rachunek bankowy wskazany w polisie bądź innym dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia.

Składka lub jej pierwsza rata powinna być zapłacona w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia lub później, jeżeli takie ustalenia były w umowie ubezpieczenia. Wysokość rat składki i terminy płatności określone są w polisie.

Kiedy rozpoczyna się i kończy ochrona ubezpieczeniowa?

Jeżeli nie umówiono się inaczej, Warta ponosi odpowiedzialność od pierwszego dnia okresu ubezpieczenia, chyba że umowa ubezpieczenia uzależnia rozpoczęcie odpowiedzialności od opłacenia składki lub pierwszej raty składki – w takim przypadku odpowiedzialność Warty rozpoczyna się od dnia następnego po opłaceniu składki lub pierwszej raty składki.

Ochrona ubezpieczeniowa kończy się ostatniego dnia okresu ubezpieczenia lub z chwilą rozwiązania umowy.

Szczegółowe informacje na temat okresu ubezpieczenia i czasu trwania odpowiedzialności znajdują się w § 4 i § 9 OWU.

Jak rozwiązać umowę?

Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie:

- osoby fizyczne – 30 dni; jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy ubezpieczyciel nie poinformował ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie
- przedsiębiorcy – 7 dni.

Pozostałe przypadki rozwiązania umowy przed upływem okresu ubezpieczenia reguluje § 17 OWU.

warta.

Ogólne Warunki Ubezpieczenia

Odpowiedzialności Cywilnej Zawodowej

W ramach OWU OC Zawodowej Warta ubezpiecza odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego z tytułu wykonywania przez niego czynności zawodowych:

- ustalonych we właściwym obowiązkowym ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej (Sekcja I Obowiązkowe Ubezpieczenie Odpowiedzialności Cywilnej)
- wskazanych w umowie ubezpieczenia, w tym także w ramach ubezpieczeń nadwyżkowych (Sekcja II Dobrowolne Ubezpieczenie Odpowiedzialności Cywilnej)

Zakres ochrony OWU obejmuje OC za szkody:

- osobowe, rzeczowe, czyste szkody majątkowe – do wysokości sumy gwarancyjnej,
- OC delikt, OC kontrakt, zbieg odpowiedzialności,
- szkody spowodowane nieumyślnie, w tym wskutek rażącego niedbalstwa,
- szkody wyrządzone przez podwykonawców,
- regresowane kary umowne (Sekcja II Dobrowolne Ubezpieczenie Odpowiedzialności Cywilnej i Sekcja III Dodatkowe Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej),
- szeroki zakres świadczeń związanych z kosztami pomocy prawnej,
- koszty zabezpieczenia sądowego,
- brak regresu do pracownika (Sekcja II Dobrowolne Ubezpieczenie Odpowiedzialności Cywilnej i Sekcja III Dodatkowe Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej),
- szkody w dokumentach.

Ponadto, w celu dostosowania ochrony do specyfiki ubezpieczonej działalności istnieje możliwość rozszerzenia jej zakresu poprzez włączenie następujących klauzul (Sekcja III Dodatkowe Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej):

- Szkody wyrządzone w związku z prowadzeniem biura,
- Szkody powstałe wskutek wykonywania Czynności zawodowych polegających na prowadzeniu obsługi kadrowo-płacowej,
- Podatki i mała księgowość,

jak również innych klauzul oraz dodatkowych lub odmiennych postanowień uzgodnionych indywidualnie pomiędzy Wartą a Ubezpieczającym.

**OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA
ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ ZAWODOWEJ**

Informacja o postanowieniach wzorca umowy, o których mowa w art.17 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.	
Rodzaj informacji	Nr jednostki redakcyjnej w OWU
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub wartości wykupu ubezpieczenia	§ 3, § 5, § 6, § 7, § 11: Kl. nr 1 ust. 2-8, Kl. nr 2 ust. 1, Kl. nr 3 ust. 1, § 12 ust.1-3.
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	§ 8, § 10, § 12 ust. 4 i 5 oraz ust. 6-8, § 13 ust. 7, § 15 ust. 2-6, § 18 ust. 4, § 11 Kl. nr 1 ust. 3, 6 i 9.

POSTANOWIENIA WSTĘPNE	7
§ 1 Postanowienia ogólne	7
§ 2 Wyjaśnienie niektórych pojęć użytych w OWU	7
SEKCJA I – OBOWIĄZKOWE UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ	8
§ 3 Przedmiot ubezpieczenia	8
§ 4 Okres ubezpieczenia	9
SEKCJA II – DOBROWOLNE UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ	9
§ 5 Przedmiot ochrony ubezpieczeniowej	9
§ 6 Czasowy zakres ochrony ubezpieczeniowej	9
§ 7 Terytorialny zakres ochrony ubezpieczeniowej	9
§ 8 Wyłączenia dotyczące zakresu odpowiedzialności Warty	9
§ 9 Okres ubezpieczenia	11
§ 10 Suma gwarancyjna	11
SEKCJA III – DODATKOWE UBEZPIECZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ	11
§ 11 Klauzula nr 1 – 3	11
POSTANOWIENIA WSPÓLNE	13
§ 12 Zobowiązanie Warty oraz zasady ustalania i wypłaty odszkodowania	13
§ 13 Zawarcie umowy ubezpieczenia	14
§ 14 Składka ubezpieczeniowa	15
§ 15 Obowiązki Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego	15
§ 16 Ubezpieczenie na cudzy rachunek	16
§ 17 Odstąpienie od umowy, wypowiedzenie, rozwiązanie umowy	16
§ 18 Roszczenia regresowe Warty	17
§ 19 Skargi i zażalenia	17
§ 20 Postanowienia końcowe	18

POSTANOWIENIA WSTĘPNE

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Ogólne Warunki Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej Zawodowej (zwane dalej OWU) mają zastosowanie w umowach ubezpieczenia zawieranych przez Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji WARTA Spółka Akcyjna (zwane dalej Wartą) z **Ubezpieczającym**.
2. Umowa ubezpieczenia może być zawarta na cudzy rachunek (na rachunek **Ubezpieczonego**).
3. Umowa ubezpieczenia może obejmować Obowiązkowe Ubezpieczenie Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja I) lub Dobrowolne Ubezpieczenie Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja II), a także Dodatkowe Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja III).
4. Dodatkowe Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja III) stanowią uzupełnienie ochrony ubezpieczeniowej wynikającej z Obowiązkowego Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja I) lub Dobrowolnego Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja II) i nie mogą być zawarte jako samodzielnie ubezpieczenie.
5. Wszystkie pojęcia zapisane w OWU pogrubioną czcionką oraz wielką literą, z wyjątkiem tytułów i śródtytułów, należy rozumieć zgodnie z ich definicjami wymienionymi w § 2.

Wyjaśnienie niektórych pojęć użytych w OWU

§ 2

W OWU mają zastosowanie następujące pojęcia:

1. **Czynności zawodowe** – wymienione w dokumencie ubezpieczenia:
 - 1) czynności związane z wykonywaniem zawodu lub działalności zawodowej lub prowadzona działalność będące przedmiotem obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej – w odniesieniu do Obowiązkowego Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja I),
 - 2) czynności związane z wykonywaniem zawodu lub działalności zawodowej – w odniesieniu do Dobrowolnego Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja II) oraz Dodatkowych Ubezpieczeń Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja III).
2. **Czysta szkoda majątkowa** – uszczerbek niebędący **Szkodą rzeczową** ani **Szkodą osobową**.
3. **Dokument** – zapis niezależnie od formy (odręczny, drukowany lub reprodukowany w każdy inny sposób, obraz, dźwięk), a w szczególności akty notarialne, umowy, plany, protokoły, księgi rachunkowe, certyfikaty, zapisy cyfrowe, materiały multimedialne.
Za **Dokument** nie uważa się wartości pieniężnych, papierów wartościowych lub kryptowalut.
4. **Emisja do środowiska** – uwolnienie, rozproszenie, rozsypanie lub wyciek jakiegokolwiek **Substancji niebezpiecznej** powodujące skażenie lub zanieczyszczenie gleby, ziemi, atmosfery lub wód, z włączeniem wód gruntowych.
5. **Franszyza redukcyjna** – określona w umowie ubezpieczenia wartość pomniejszająca wysokość odszkodowania z tytułu zajścia każdego **Wypadku ubezpieczeniowego**. **Franszyzy redukcyjnej** nie potrąca się od odszkodowania/ świadczenia za **Szkodę osobową**.
6. **Koszty pomocy prawnej** – wszelkie uzasadnione, niezbędne i zaakceptowane przez Wartę koszty postępowania cywilnego (w tym arbitrażowego lub mediacyjnego) związanego z ustaleniem odpowiedzialności **Ubezpieczonego** za **Szkodę** lub wysokości **Szkody**, które nie powstaną bezpośrednio w Warcie, a w szczególności:
 - 1) wynagrodzenie adwokatów i radców prawnych,
 - 2) koszty wynagrodzenia rzeczoznawców lub ekspertów, powołanych w celu ustalenia okoliczności, przyczyny lub rozmiaru **Szkody**,
 - 3) należności biegłych i świadków ponoszone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, z zastrzeżeniem pkt. 5),
 - 4) koszty sądowe oraz inne koszty ustalenia wysokości **Szkody** i zakresu odpowiedzialności,
 - 5) koszty udziału **Ubezpieczonego** lub **Pracowników** w postępowaniu sądowym w charakterze świadka, obejmujące niezbędne, udokumentowane i uzasadnione koszty dojazdu oraz zakwaterowania.**Koszty pomocy prawnej** obejmują również koszty poniesione przez **Ubezpieczonego** lub **Pracowników** w postępowaniu karnym lub administracyjnym, o ile postępowania te mają związek z ustaleniem odpowiedzialności cywilnej **Ubezpieczonego** za **Szkodę** lub wysokości **Szkody** objętej ochroną ubezpieczeniową.
7. **Osoba bliska** – małżonek, konkubina/ partnerka życiowa, konkubent/ partner życiowy, rodzeństwo, bratankowie, bratanice, siostrzeńcy, siostrzenice, rodzice, ojczym, macocha, dziadkowie, dzieci, wnuki, pasierbowie, teściowie, zięciowie, synowie, bratowe, szwagrowie, szwagierki, przysposobieni,

przysposabiający, opiekunowie w charakterze rodziców, osoby przyjęte na wychowanie.

8. **Osoba trzecia:**

- 1) każdy podmiot niebędący **Ubezpieczonym** – w odniesieniu do Obowiązkowego Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Seksja I),
- 2) każdy podmiot niebędący **Ubezpieczającym** lub **Ubezpieczonym** – w odniesieniu do Dobrowolnego Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Seksja II) oraz Dodatkowych Ubezpieczeń Odpowiedzialności Cywilnej (Seksja III).

9. **Osobista odpowiedzialność** – odpowiedzialność cywilna z tytułu **Szkód** wyrządzonych w związku z wykonywaniem obowiązków w imieniu lub na rzecz **Ubezpieczonego**.

10. **Podmiot powiązany** – podmiot uznany za podmiot powiązany w rozumieniu Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

11. **Pracownik** – osoba fizyczna:

- 1) zatrudniona przez **Ubezpieczonego** na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę,
- 2) zatrudniona przez **Ubezpieczonego** na podstawie umowy cywilnoprawnej, z wyłączeniem osoby fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą,
- 3) będąca praktykantem, stażystą, wolontariuszem zatrudniona przez **Ubezpieczonego** i wykonująca czynności, prace lub usługi pod jego kierownictwem.

Wyżej wymienione osoby fizyczne nie są uznawane za **Pracowników** w sytuacji, gdy powstała **Szkoda** nie ma związku z wykonywaniem czynności, prac lub usług w imieniu lub na rzecz **Ubezpieczonego**.

12. **Punkt zaczepienia** – w ubezpieczeniu nadwyżkowym jest to ustalona w umowie ubezpieczenia kwota, do wysokości której Warta nie ponosi odpowiedzialności i nie pokrywa żadnych odszkodowań/świadczeń.

13. **Substancja niebezpieczna** – jakkolwiek środek drażniący lub zanieczyszczający, w postaci stałej, ciekłej lub gazowej, niezależnie od tego, czy występuje w sposób naturalny, czy w inny sposób, w szczególności: dym, opary, sadze, włókna, bakterie, wirusy, grzyby, wyziewy, kwasy, zasady, chemikalia, odpady (włączając w to materiały przeznaczone do recyklingu, przetworzenia lub odzysku), a także inne toksyny.

14. **Szkoda** – **Szkoda osobowa**, **Szkoda rzeczowa** lub **Czysta szkoda majątkowa**.

15. **Szkoda osobowa** – śmierć, uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia oraz uszczerbek powstały w ich następstwie wraz z utraconymi przez poszkodowanego korzyściami, które mógłby osiągnąć, gdyby nie doszło do uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, a także zadośćuczynienie za doznaną krzywdę.

16. **Szkoda rzeczowa** – uszkodzenie, zniszczenie rzeczy oraz uszczerbek powstały w ich następstwie wraz z utraconymi przez poszkodowanego korzyściami, które mógłby osiągnąć, gdyby rzeczy te nie zostały uszkodzone lub zniszczone.

17. **Ubezpieczający** – podmiot zawierający umowę ubezpieczenia i zobowiązany do zapłaty składki.

18. **Ubezpieczony** – podmiot wskazany w umowie ubezpieczenia, objęty ochroną ubezpieczeniową.

19. **Uchybienie** – niewłaściwe działanie lub zaniechanie, w szczególności błąd, pomyłka, naruszenie obowiązujących norm lub przepisów.

20. **Wypadek ubezpieczeniowy** – **Uchybienie**, w wyniku którego wyrządzona została **Szkoda** objęta zakresem ubezpieczenia.

SEKcja I – OBOWIĄzkowe UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 3

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna **Ubezpieczonego** za **Szkody** wyrządzone przy wykonywaniu **Czynności zawodowych**.
2. Zakres ubezpieczenia określają przepisy Ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, ustawy nakładającej na **Ubezpieczonego** obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia oraz przepisy wykonawcze wydane na podstawie takiej ustawy.
3. Szczegółowy zakres ubezpieczenia obowiązkowego, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną określają odrębne przepisy.
4. W przypadku zawarcia umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej postanowienia OWU mają zastosowanie wyłącznie w zakresie nieuregulowanym przez przepisy prawne, o których mowa w ust. 2 i 3.
5. Obowiązkowe Ubezpieczenie Odpowiedzialności Cywilnej (Seksja I) ma zastosowanie wyłącznie do obowiązkowych ubezpieczeń, o których mowa w art. 4 pkt 4) Ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

Okres ubezpieczenia

§ 4

Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres 12 miesięcy, chyba że umówiono się inaczej albo przepisy nakładające na **Ubezpiezonego** obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia określają inny okres.

SEKCJA II – DOBROWOLNE UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

Przedmiot ochrony ubezpieczeniowej

§ 5

1. Warta obejmuje ochroną ubezpieczeniową odpowiedzialność cywilną deliktową lub kontraktową **Ubezpiezonego** ponoszoną w zakresie określonym przepisami prawa za **Szkody** wyrządzone **Osobom trzecim** wskutek **Uchybienia** popełnionego przy wykonywaniu **Czynności zawodowych**.
2. Poza osobami wskazanymi w umowie ubezpieczenia jako **Ubezpieczeni** ochroną ubezpieczeniową dodatkowo objęci są obecni i byli członkowie władz **Ubezpiezonego**, jego dyrektorzy, pełnomocnicy, a także **Pracownicy** wykonujący obowiązki w imieniu lub na rzecz **Ubezpiezonego** w zakresie ich **Osobistej odpowiedzialności** wynikającej z wykonywania **Czynności zawodowych**.
3. Zakresem ubezpieczenia objęte są **Szkody** spowodowane nieumyślnie, w tym wskutek rażącego niedbalstwa.
4. Ochrona ubezpieczeniowa udzielona przez Wartę obejmuje także odpowiedzialność cywilną **Ubezpiezonego** za roszczenia regresowe zgłoszone mu z tytułu kar umownych, do zapłacenia których zobowiązane były **Osoby trzecie**, w następstwie wystąpienia ubezpieczonego, zawinionego **Uchybienia** popełnionego przez **Ubezpiezonego**, do podlimitu 100.000 PLN na jeden i wszystkie **Wypadki ubezpieczeniowe** w okresie ubezpieczenia, jednak nie więcej niż do wysokości podlimitu mającego zastosowanie do **Szkody**, a w przypadku jego braku nie więcej niż do wysokości sumy gwarancyjnej.
5. Jeżeli w okresie ubezpieczenia dojdzie do zniszczenia, uszkodzenia, zaginięcia lub utraty **Dokumentów** należących do **Osoby trzeciej**, a będących w posiadaniu **Ubezpiezonego** w związku z wykonywaniem **Czynności zawodowych**, Warta dodatkowo obejmuje ochroną ubezpieczeniową:
 - 1) odpowiedzialność cywilną **Ubezpiezonego** za **Szkodę** powstałą w wyniku zniszczenia, uszkodzenia, zaginięcia lub utraty takich **Dokumentów**,
 - 2) niezbędne i uzasadnione koszty odtworzenia zniszczonych, uszkodzonych, zaginionych lub utraconych **Dokumentów**, o ile **Ubezpieczony** jest zobowiązany do ich pokrycia.

Czasowy zakres ochrony ubezpieczeniowej

§ 6

1. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje **Wypadki ubezpieczeniowe**, które wystąpiły w okresie ubezpieczenia.
2. W przypadku **Uchybienia** polegającego na zaniechaniu w razie wątpliwości uznaje się, że zostało ono popełnione w ostatnim dniu, w którym zaniechane działanie musiałoby nastąpić, aby zapobiec wystąpieniu **Szkody**.
3. Za jeden **Wypadek ubezpieczeniowy** uważa się kilka takich samych lub tego samego rodzaju **Uchybień**, mających bezpośrednio to samo źródło także wtedy, gdy wyniki z nich roszczenia skierowane są do kilku **Ubezpieczonych** objętych ochroną ubezpieczeniową.

Terytorialny zakres ochrony ubezpieczeniowej

§ 7

1. O ile nie umówiono się inaczej ochrona ubezpieczeniowa obejmuje odpowiedzialność cywilną **Ubezpiezonego** za **Szkody**, które powstały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Roszczenia z tytułu **Szкод**, o których mowa w ust. 1 mogą być dochodzone zarówno według prawa polskiego, jak i obcego, a także przed sądem polskim, jak i obcym.

Wyłączenia dotyczące zakresu odpowiedzialności Warty

§ 8

1. Warta nie ponosi odpowiedzialności za **Szkody** spowodowane lub wyrządzone:
 - 1) umyślnie przez **Ubezpieczającego**, **Ubezpiezonego** lub osoby objęte ochroną ubezpieczeniową wskazane w § 5 ust. 2, przy czym świadomość wadliwego wykonywania lub zaniechania **Czynności zawodowych** uważa się za równoważną winie umyślnej,

- 2) przez **Ubezpieczonego** lub osoby, o których mowa w § 5 ust. 2, w przypadku braku stosownych uprawnień do wykonywania **Czynności zawodowych** wymaganych przepisami prawa, chyba że brak uprawnień nie miał wpływu na powstanie **Szkody** (wyłączenie to nie dotyczy osób odbywających staż lub praktyczną naukę zawodu),
- 3) poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nawet jeżeli **Uchybienie** zostało popełnione na jej terytorium,
- 4) przez **Czynności zawodowe** niewymienione w umowie ubezpieczenia,
- 5) **Podmiotom powiązanim z Ubezpieczonym**,
- 6) z tytułu wzajemnych roszczeń **Ubezpieczonych** oraz osób, o których mowa w § 5 ust. 2,
- 7) **Osobie bliskiej Ubezpieczonemu** będącemu osobą fizyczną (w tym prowadzącemu działalność gospodarczą lub będącemu wspólnikiem spółki cywilnej) lub osobie, o której mowa w § 5 ust. 2,
- 8) w wyniku dokonywania transakcji, działalności finansowej (w tym wynikające z dokonywania płatności w imieniu klienta lub w zakresie udzielania kredytów, pożyczek lub pozyskiwania finansowania, doradztwa inwestycyjnego), przekroczenia kosztorysów, niewypłacalności lub bankructwa **Ubezpieczonego**, błędnego przeliczenia waluty,
- 9) promieniowaniem jonizującym, promieniowaniem lub skażeniem radioaktywnym, polem elektromagnetycznym,
- 10) przez oddziaływanie azbestu niezależnie od jego postaci,
- 11) zalaniem przez wody stojące lub płynące;
Jednakże niniejsze wyłączenie nie ma zastosowania do **Szkód** spowodowanych lub wyrządzonych zalaniem z instalacji lub urządzeń wodociągowych, centralnego ogrzewania, klimatyzacyjnych, kanalizacyjnych, technologicznych, w tym **Szkód** spowodowanych lub wyrządzonych cofnięciem się cieczy w urządzeniach kanalizacyjnych,
- 12) stopniowym lub długotrwałym oddziaływaniem: temperatury, gazów, pary, wilgoci, dymu, sadzy, pyłu, wyciekania, hałasu, zagrzybienia lub osiadaniem lub osuwaniem gruntów lub ziemi, które nie powoduje **Szkody** nagłej i niespodziewanej,
- 13) w związku z **Emisją do środowiska**,
- 14) z tytułu odpowiedzialności ponoszonej na podstawie przepisów prawa geologicznego i górniczego,
- 15) naruszeniem przepisów prawa dotyczących ochrony danych osobowych,
- 16) naruszeniami bezpieczeństwa sieci informatycznych, atakami hakerskimi na systemy komputerowe, a także przez wirusy komputerowe lub innego rodzaju programy zakłócające pracę jakiegokolwiek programu, sieci informatycznej, urządzenia elektronicznego, niezależnie od przyczyn ich pojawienia się, w tym związanych z Internetem lub korzystaniem z Internetu,
- 17) w wartościach pieniężnych, papierach wartościowych, planach, zbiorach archiwalnych i kolekcjonerskich, dziełach sztuki,
- 18) w związku z działaniami wojennymi, zbrojną inwazją, stanem wojennym, rewolucją, powstaniem, przewrotem politycznym, zamieszkami, niepokojami społecznymi, strajkiem, aktami terroryzmu lub sabotażu,
- 19) z tytułu odpowiedzialności cywilnej **Ubezpieczonego** wykraczającej poza ustawowy zakres odpowiedzialności lub wynikającej z umownego przejęcia przez **Ubezpieczonego** odpowiedzialności innych podmiotów,
- 20) z tytułu roszczeń o wykonanie zobowiązania, o należyte wykonanie zobowiązania, z tytułu zastępczego wykonania zobowiązania, roszczeń o zwrot świadczeń (w tym o zwrot wynagrodzenia otrzymanego za sprawę, podczas prowadzenia której doszło do **Uchybienia**), a także roszczeń o zwrot kosztów poniesionych na poczet lub w celu wykonania zobowiązania;
Jednakże ochrona ubezpieczeniowa obejmuje odpowiedzialność cywilną **Ubezpieczonego** za **Szkody** będące następstwem niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania,
- 21) z tytułu roszczeń wynikających z przepisów o rękojmi za wady lub gwarancji jakości,
- 22) w **Dokumentach** wynikłe z ich zużycia, podarcia, stopniowego pogorszenia jakości, wpływu czynników klimatycznych lub atmosferycznych albo skrajnie wysokich lub niskich temperatur, a także wynikające z obecności pola magnetycznego bądź utraty własności magnetycznych lub działania owadów bądź gryzoni,
- 23) naruszeniem prawa własności intelektualnej, w szczególności praw autorskich, praw własności przemysłowej, patentów lub udzielonych licencji,
- 24) nałożeniem grzywien, kar administracyjnych lub sądowych, w tym również odszkodowań o charakterze karnym (punitive & exemplary damages), kar umownych oraz innych kar o charakterze pieniężnym, z zastrzeżeniem § 5 ust. 4,
- 25) w związku z użytkowaniem urządzeń latających, pływających lub pojazdów mechanicznych,
- 26) w związku ze sprawowaniem funkcji członka władz spółki kapitałowej lub spółki osobowej prawa handlowego lub innej osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej.
2. Warte nie ponosi odpowiedzialności za **Szkody**:
 - 1) wyrządzone w związku z posiadaniem i używaniem pomieszczeń dla potrzeb wykonywania **Czynności zawodowych**, w tym także wyrządzone w nieruchomościach lub ich częściach składowych oraz rzeczach ruchomych, z których **Ubezpieczony** lub osoby, o których mowa w § 5 ust. 2 korzystały na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze,

- 2) powstałe wskutek wykonywania **Czynności zawodowych** polegających na prowadzeniu obsługi kadrowo-płacowej,
- 3) powstałe wskutek wykonywania **Czynności zawodowych** o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2)–3) Ustawy o doradztwie podatkowym;
Wyłączenie nie ma zastosowania dla firm audytorskich oraz podmiotów wykonujących doradztwo podatkowe.
3. Warta nie wypłaca świadczenia w przypadkach, gdy wypłata świadczenia naraziłaby Wartę na jakiegokolwiek handlowe lub gospodarcze sankcje, zakazy lub restrykcje wprowadzone bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa, w tym rezolucjami ONZ, regulacjami Unii Europejskiej lub decyzjami uprawnionych organów Wielkiej Brytanii lub Stanów Zjednoczonych Ameryki.

Okres ubezpieczenia

§ 9

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na czas określony, w którym Warta udziela ochrony ubezpieczeniowej, wskazany w umowie ubezpieczenia (okres ubezpieczenia).
2. Okres ubezpieczenia trwa 12 miesięcy (jeden rok), chyba że umówiono się inaczej.
3. Jeżeli nie umówiono się inaczej, Warta ponosi odpowiedzialność od pierwszego dnia okresu ubezpieczenia, chyba że umowa ubezpieczenia uzależnia rozpoczęcie odpowiedzialności od opłacenia składki lub pierwszej raty składki – w takim przypadku odpowiedzialność Warty rozpoczyna się od dnia następnego po opłaceniu składki lub pierwszej raty składki.

Suma gwarancyjna

§ 10

1. Suma gwarancyjna jest to kwota ustalona w umowie ubezpieczenia, która stanowi górną granicę odpowiedzialności Warty z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia.
2. Jeżeli nie umówiono się inaczej, sumę gwarancyjną ustala się w odniesieniu do jednego i do wszystkich **Wypadków ubezpieczeniowych** powstałych w okresie ubezpieczenia, łącznie dla wszystkich **Szkód**.
3. Suma gwarancyjna ulega zmniejszeniu każdorazowo o kwotę wypłaconego odszkodowania lub poniesione **Koszty pomocy prawnej**, aż do jej całkowitego wyczerpania.
4. Przy zawieraniu umowy ubezpieczenia można ustanowić podlimity w ramach sumy gwarancyjnej – dla jednego i dla wszystkich **Wypadków ubezpieczeniowych** powstałych w okresie ubezpieczenia – w odniesieniu do określonego zakresu ubezpieczenia z zastrzeżeniem, że:
 - 1) wypłata odszkodowania z zakresu ubezpieczenia, dla którego został ustanowiony podlimit, zmniejsza każdorazowo ten podlimit o kwotę wypłaconego odszkodowania, aż do jego całkowitego wyczerpania i jednocześnie powoduje zmniejszenie sumy gwarancyjnej o tę kwotę,
 - 2) w przypadku, gdy **Szkoda** mieści się w więcej niż jednym zakresie ubezpieczenia, dla którego został ustanowiony podlimit, wypłata odszkodowania dotyczącego tej **Szkody** równocześnie zmniejsza każdy z podlimitów ustanowionych dla zakresów ubezpieczenia obejmujących tę **Szkodę**,
 - 3) w przypadku, gdy **Szkoda** mieści się w więcej niż jednym zakresie ubezpieczenia, dla którego został ustanowiony podlimit, wypłata odszkodowania dotyczącego tej **Szkody** ograniczona jest do najniższego z podlimitów.
5. Na wniosek **Ubezpieczonego** i za zgodą Warty suma gwarancyjna lub podlimit mogą zostać podwyższone lub uzupełnione do pierwotnej wysokości za opłatą dodatkowej składki.
6. W przypadku ubezpieczenia nadwyżkowego Warta ponosi odpowiedzialność za **Szkody**, w części przekraczającej ustalony w umowie ubezpieczenia **Punkt zaczepienia**. Roszczenia nieprzekraczające ustalonego **Punktu zaczepienia** nie są objęte odpowiedzialnością Warty, nawet jeżeli sama **Szkoda** jest objęta zakresem ubezpieczenia wynikającym z OWU i umowy ubezpieczenia.

SEKCJA III – DODATKOWE UBEZPIECZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

§ 11

Za opłatą dodatkowej składki Warta udziela ochrony ubezpieczeniowej w zakresie poniższych Klauzul nr 1–3, o ile zostaną one wskazane w umowie ubezpieczenia i do wysokości sum gwarancyjnych ustalonych w tej umowie:

Klauzula nr 1

Szkody wyrządzone w związku z prowadzeniem biura

1. W odniesieniu do ochrony ubezpieczeniowej wynikającej z niniejszej klauzuli następujące pojęcia oznaczają:
 - 4) Wypadek ubezpieczeniowy – śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia, uszkodzenie, zniszczenie rzeczy.

- 5) Szkoda osobowa – uszczerbek powstały wskutek śmierci, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia wraz z utraconymi przez poszkodowanego korzyściami, które mógłby osiągnąć, gdyby nie doszło do uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, a także zadośćuczynienie za doznaną krzywdę.
- 6) Szkoda rzeczowa – uszczerbek powstały wskutek uszkodzenia lub zniszczenia rzeczy wraz z utraconymi przez poszkodowanego korzyściami, które mógłby osiągnąć, gdyby rzeczy te nie zostały uszkodzone lub zniszczone.
- 7) Szkoda – Szkoda osobowa lub Szkoda rzeczowa.
- 8) Reprezentanci Ubezpieczonego:
 - a) **Ubezpieczeni** będący osobami fizycznymi prowadzącymi jednoosobową działalność gospodarczą,
 - b) Członkowie zarządu lub innych organów zarządczych lub nadzorczych **Ubezpieczonego**,
 - c) Prokurenci i pełnomocnicy prawni,
 - d) Właściciele i wspólnicy spółek nieposiadających osobowości prawnej (poza komandytariuszami w spółce komandytowej i akcjonariuszami w spółce komandytowo-akcyjnej).
2. Warta obejmuje ochroną ubezpieczeniową odpowiedzialność cywilną **Ubezpieczonego** za Szkody wyrządzone w związku z posiadaniem i używaniem pomieszczeń dla potrzeb wykonywania **Czynności zawodowych**.
3. Zakresem ubezpieczenia objęta jest odpowiedzialność cywilna **Ubezpieczonego** za Szkody poniesione przez **Pracownika** w następstwie wypadku przy pracy.
Jednakże odpowiedzialność Warty nie obejmuje:
 - 1) świadczeń przysługujących poszkodowanemu na podstawie przepisów Ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych,
 - 2) roszczeń regresowych jakiegokolwiek instytucji zobowiązanej do wypłaty świadczeń z tytułu wypadku przy pracy.
4. Zakresem ubezpieczenia objęta jest odpowiedzialność cywilna **Ubezpieczonego** za Szkody wyrządzone w związku z odbywaniem podróży służbowych, w tym udziałem w targach, wystawach, pokazach, konferencjach; Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje również odpowiedzialność cywilną **Ubezpieczonego** za Szkody rzeczowe w pomieszczeniach i ich wyposażeniu wziętych w najem w związku z podróżami służbowymi; Ochrona ubezpieczeniowa w powyższym zakresie obejmuje Wypadki ubezpieczeniowe powstałe na terytorium całego świata.
5. Zakresem ubezpieczenia objęta jest odpowiedzialność cywilna **Ubezpieczonego** za Szkody rzeczowe wyrządzone w nieruchomościach lub ich częściach składowych, z których **Ubezpieczony** korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze.
6. Zakresem ubezpieczenia objęta jest odpowiedzialność cywilna **Ubezpieczonego** za Szkody rzeczowe wyrządzone w rzeczach ruchomych, z których **Ubezpieczony** korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze w celu wykonywania **Czynności zawodowych**.
W powyższym zakresie Warta nie ponosi odpowiedzialności za Szkody:
 - 1) wynikłe ze zużycia rzeczy będącego następstwem prawidłowego używania,
 - 2) związane z uszkodzeniem lub zniszczeniem: pojazdów z napędem lub bez napędu (w tym dostosowanych do poruszania się po torach), części składowych lub wyposażenia ww. pojazdów,
 - 3) związane z utratą rzeczy niewynikającą z jej uszkodzenia lub zniszczenia.
7. Zakresem ubezpieczenia objęte są Szkody wyrządzone nieumyślnie, w tym wskutek rażącego niedbalstwa oraz Szkody spowodowane umyślnie, z zastrzeżeniem postanowień ust. 9 pkt 1).
8. Zakresem ubezpieczenia objęta jest odpowiedzialność cywilna **Ubezpieczonego** za Szkody wyrządzone wskutek zalania spowodowanego cofnięciem się cieczy z sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej.
9. Warta nie ponosi odpowiedzialności za Szkody spowodowane lub wyrządzone:
 - 1) umyślnie przez Reprezentantów Ubezpieczonego,
 - 2) w następstwie choroby zawodowej powstałej u **Pracownika**.
10. O ile niniejsza klauzula nie stanowi inaczej, w pozostałym zakresie stosuje się postanowienia OWU, za wyjątkiem postanowień odnoszących się do Obowiązkowego Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja I).

Klauzula nr 2

Szkody powstałe wskutek wykonywania Czynności zawodowych polegających na prowadzeniu obsługi kadrowo-płacowej

1. Warta obejmuje ochroną ubezpieczeniową odpowiedzialność cywilną **Ubezpieczonego** za **Szkody** powstałe wskutek wykonywania **Czynności zawodowych** polegających na:
 - 1) obliczaniu wynagrodzeń za pracę, w tym premii, dodatków i innych świadczeń związanych ze stosunkiem pracy,
 - 2) obliczaniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, obliczaniu wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz przekazywaniu w tym zakresie niezbędnych dokumentów,
 - 3) prowadzeniu dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy, w tym: umów o pracę, umów zmieniających umowę o pracę, dokumentów wypowiedzenia lub rozwiązania umowy o pracę, a także świadectw pracy i kontroli przestrzegania terminów w tym zakresie,

- 4) obliczaniu miesięcznego dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych, składaniu wniosków o wypłatę tego dofinansowania oraz innych niezbędnych dokumentów w tym zakresie oraz składaniu wniosków o zwrot kosztów (w oparciu o stosowne przepisy Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych),
 - 5) obliczaniu kwot zajętych przez komornika wynagrodzeń i prowadzeniu korespondencji z organami egzekucyjnymi,
 - 6) sporządzaniu określonych przepisami prawa lub zleceniem zleceniodawcy ewidencji, deklaracji, sprawozdań, raportów lub analiz związanych z obsługą kadrowo-płacową,
 - 7) obliczaniu składek za PPK (Pracowniczych Planów Kapitałowych) oraz prowadzeniu dokumentacji w tym zakresie.
2. O ile niniejsza klauzula nie stanowi inaczej, w pozostałym zakresie stosuje się postanowienia OWU, za wyjątkiem postanowień odnoszących się do Obowiązkowego Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja I).

Klauzula nr 3

Podatki i mała księgowość

1. Warta obejmuje ochroną ubezpieczeniową odpowiedzialność cywilną **Ubezpieczonego** za **Szkody** powstałe wskutek wykonywania następujących **Czynności zawodowych**:
 - 3) w zakresie doradztwa podatkowego, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2) i 3) Ustawy o doradztwie podatkowym, polegających na:
 - a) prowadzeniu, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, ksiąg podatkowych i innych ewidencji do celów podatkowych oraz udzielaniu im pomocy w tym zakresie,
 - d) sporządzaniu, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, zeznań i deklaracji podatkowych lub udzielaniu im pomocy w tym zakresie, w szczególności na sporządzaniu oraz przekazywaniu informacji w postaci Jednolitego Pliku Kontrolnego (JPK),
 - 2) polegających na sporządzaniu oraz przekazywaniu informacji o schematach podatkowych (MDR),
 - 3) polegających na sporządzaniu oraz przekazywaniu określonych przepisami prawa lub zleceniem zleceniodawcy ewidencji, deklaracji, sprawozdań, raportów lub analiz związanych z określonymi czynnościami doradztwa podatkowego, o których mowa w pkt 1).
2. O ile niniejsza klauzula nie stanowi inaczej, w pozostałym zakresie stosuje się postanowienia OWU, za wyjątkiem postanowień odnoszących się do Obowiązkowego Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja I).

POSTANOWIENIA WSPÓLNE

Zobowiązanie Warty oraz zasady ustalania i wypłaty odszkodowania

§ 12

1. W zakresie wynikającym z umowy ubezpieczenia zobowiązanie Warty obejmuje:
 - 1) zbadanie zasadności roszczenia **Osoby trzeciej**, skierowanego przeciwko **Ubezpieczonemu**, dotyczącego **Szkody** objętej ochroną ubezpieczeniową i udzielenie **Ubezpieczonemu** niezbędnego wsparcia w związku z tym roszczeniem, także wtedy gdy takie roszczenie jest niezasadne,
 - 2) pokrycie kosztów wynagrodzenia rzeczoznawców lub ekspertów powołanych za pisemną zgodą Warty w celu ustalenia okoliczności, przyczyny lub rozmiaru **Szkody**,
 - 3) zwrot **Ubezpieczonemu**, w granicach określonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej, niezbędnych kosztów obrony w postępowaniu karnym i kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu cywilnym, podjętych na polecenie lub za zgodą Warty – w odniesieniu do Obowiązkowego Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja I),
 - 4) pokrycie **Kosztów pomocy prawnej**, w granicach określonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej, z uwzględnieniem podlimitów sumy gwarancyjnej, jeżeli zostały one ustalone – w odniesieniu do Dobrowolnego Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja II) oraz Dodatkowych Ubezpieczeń Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja III),
 - 5) zwrot kosztów, w granicach określonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej, poniesionych przez **Ubezpieczonego** po wystąpieniu **Wypadku ubezpieczeniowego**, wynikłych z zastosowania środków w celu zapobieżenia **Szkodzie** lub zmniejszenia jej rozmiarów, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne,
 - 6) wypłatę poszkodowanemu odszkodowania w granicach sumy gwarancyjnej, z uwzględnieniem podlimitów sumy gwarancyjnej, jeżeli zostały one ustalone, na podstawie uznania dokonanego lub zaakceptowanego przez Wartę, ugody zawartej lub zaakceptowanej przez Wartę albo prawomocnego orzeczenia sądu,
 - 7) pokrycie przez Wartę kosztów wykonania przez **Ubezpieczonego** postanowienia sądu o zabezpieczeniu roszczenia o naprawienie szkody, w tym przez złożenie do depozytu sądowego sumy pieniężnej, w części

proporcjonalnej do udziału Warty w świadczeniu odszkodowawczym, do podlimitu 500.000 PLN na jeden i wszystkie **Wypadki ubezpieczeniowe** w okresie ubezpieczenia, jednak nie więcej niż do wysokości sumy gwarancyjnej;

Jeżeli zabezpieczenie roszczenia zostanie zwolnione, w szczególności zostanie zwrócony depozyt, **Ubezpieczony** jest zobowiązany niezwłocznie zwrócić Warcie odzyskane koszty w zakresie, w jakim zostały wcześniej zapłacone przez Wartę.

2. Odszkodowanie płatne jest w ciągu 30 dni od dnia otrzymania przez Wartę zawiadomienia o zaistnieniu **Wypadku ubezpieczeniowego**.
3. Jeżeli w terminie określonym w ust. 2 wyjaśnienie okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności bądź wysokości odszkodowania nie jest możliwe, odszkodowanie powinno być wypłacone w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania Warta powinna wypłacić w terminie określonym w ust. 2 – w odniesieniu do Dobrowolnego Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja II) oraz Dodatkowych Ubezpieczeń Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja III).
4. Jeżeli w terminach określonych w ustawie Warta nie wypłaci odszkodowania lub świadczenia, zawiadamia na piśmie osobę zgłaszającą roszczenie oraz **Ubezpieczonego**, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie – o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub w części, a także wypłaca bezsporną część świadczenia – w odniesieniu do Dobrowolnego Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja II) oraz Dodatkowych Ubezpieczeń Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja III).
5. Jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, Warta zawiadamia o tym na piśmie osobę występującą z roszczeniem oraz **Ubezpieczonego** w przypadku umowy zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie, wskazując okoliczności i podstawę prawną, uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania oraz informując o możliwości dochodzenia roszczenia na drodze sądowej – w odniesieniu do Dobrowolnego Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja II) oraz Dodatkowych Ubezpieczeń Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja III).
6. Jeżeli **Ubezpieczony** nie wyraża zgody na umotywowaną propozycję Warty dotyczącą uznania roszczeń poszkodowanego lub zawarcia z nim ugody, Warta nie ponosi odpowiedzialności za dodatkowe koszty wynikłe z braku zgody **Ubezpieczonego**.
7. Jeżeli w umowie ubezpieczenia została ustalona **Franszyza redukcyjna**, Warta wypłaca odszkodowanie z potrąceniem **Franszyzy redukcyjnej**. W przypadku, gdy odszkodowanie nie przekracza **Franszyzy redukcyjnej**, Warta nie ponosi odpowiedzialności i nie jest zobowiązana do wypłaty odszkodowania oraz pokrycia innych kosztów – w odniesieniu do Dobrowolnego Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja II) oraz Dodatkowych Ubezpieczeń Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja III).
8. W przypadku **Szkód**, do których mogą mieć zastosowanie co najmniej dwie różne **Franszyzy redukcyjne**, odszkodowanie wypłacane jest z uwzględnieniem wyższej z nich – w odniesieniu do Dobrowolnego Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja II) oraz Dodatkowych Ubezpieczeń Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja III).

Zawarcie umowy ubezpieczenia

§ 13

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia lub innego dokumentu stanowiącego integralną część umowy ubezpieczenia, skierowanego do Warty oraz dodatkowych informacji związanych z oceną ryzyka.
2. Jeżeli wypełniony przez **Ubezpieczającego** wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia lub inny dokument nie zawiera wszystkich danych wymaganych przez Wartę albo został sporządzony wadliwie, **Ubezpieczający** powinien na wezwanie Warty odpowiednio go uzupełnić albo sporządzić nowy ww. dokument.
3. **Ubezpieczający** zobowiązany jest podać do wiadomości Warty wszystkie znane mu okoliczności, o które Warta pytała przed zawarciem umowy ubezpieczenia. Jeżeli **Ubezpieczający** zawiera umowę przez przedstawiciela obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane.
4. W razie zawarcia przez Wartę umowy ubezpieczenia pomimo braku odpowiedzi **Ubezpieczającego** na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
5. W czasie trwania umowy ubezpieczenia **Ubezpieczający** obowiązany jest zgłaszać zmiany okoliczności, o których mowa w ust. 3, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
6. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ust. 3 i 5 spoczywają zarówno na **Ubezpieczającym**, jak i na **Ubezpieczonym**, chyba że **Ubezpieczony** nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
7. Warta nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem postanowień ustępów poprzedzających nie zostały podane do jej wiadomości. Jeżeli do naruszenia postanowień ustępów poprzedzających doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że **Wypadek ubezpieczeniowy** i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym – w odniesieniu

- do Dobrowolnego Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja II) oraz Dodatkowych Ubezpieczeń Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja III).
8. Zawarcie umowy ubezpieczenia Warta potwierdza dokumentem ubezpieczenia.

Składka ubezpieczeniowa

§ 14

1. Podstawę ustalenia składki za ubezpieczenie stanowi w szczególności:
 - 1) wysokość sumy gwarancyjnej, okres ubezpieczenia, wysokość przychodów osiągniętych w związku z wykonywaniem **Czynności zawodowych** lub inny parametr, o który zapytywała Warta, rodzaj wykonywanych **Czynności zawodowych** – w odniesieniu do Obowiązkowego Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja I),
 - 2) wysokość sumy gwarancyjnej i indywidualnych podlimitów, okres ubezpieczenia, wysokość przychodów osiągniętych w związku z wykonywaniem **Czynności zawodowych** lub inny parametr, o który zapytywała Warta, rodzaj wykonywanych **Czynności zawodowych**, zakres ubezpieczenia, wysokość **Franszyzy redukcyjnej** – w odniesieniu do Dobrowolnego Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja II) oraz Dodatkowych Ubezpieczeń Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja III).
2. O ile nie umówiono się inaczej, składka ustalona w umowie ubezpieczenia jest stała i nie podlega rozliczeniu.
3. Jeżeli podstawą do obliczenia składki jest inna zmienna wielkość, o którą zapytywała Warta, **Ubezpieczający** obowiązany jest w terminie do 90 dni po zakończeniu okresu ubezpieczenia podać do wiadomości Warty rzeczywiste wartości osiągnięte w tym okresie w celu ostatecznego rozliczenia składki.
4. Na obniżenie lub podwyższenie składki może mieć wpływ szkodowość z dotychczasowej działalności oraz inne informacje, które będą istotne dla oceny ryzyka, jeżeli Warta poprosiła **Ubezpieczającego** o ich przedstawienie.
5. **Ubezpieczający** opłaca składkę w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, chyba że umówiono się inaczej.
6. W przypadku ratalnej opłaty składki w umowie ubezpieczenia ustala się wysokość poszczególnych rat i terminy ich płatności.
7. W przypadku odstąpienia od umowy, wypowiedzenia lub rozwiązania umowy **Ubezpieczającemu** przysługuje zwrot opłaconej składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
8. Zakres ubezpieczenia może ulec modyfikacji, za opłatą dodatkowej składki, poprzez zastosowanie klauzul lub postanowień dodatkowych odmiennych od postanowień OWU.

Obowiązki Ubezpieczającego lub Ubezpiezonego

§ 15

1. W razie zajścia **Wypadku ubezpieczeniowego** **Ubezpieczający** lub **Ubezpieczony** są zobowiązani:
 - 1) użyć dostępnych środków w celu zapobieżenia **Szkodzie** lub zmniejszenia jej rozmiarów,
 - 2) starać się o ustalenie świadków **Wypadku ubezpieczeniowego** powodującego **Szkodę** i osób za niego odpowiedzialnych oraz sporządzić protokół z ustalenia okoliczności **Wypadku ubezpieczeniowego** powodującego **Szkodę**,
 - 3) przedstawić pisemne informacje o okolicznościach i przyczynach **Szkody** przekazując do Warty wszystkie posiadane dokumenty dotyczące okoliczności związanych z powstałą **Szkodą** wraz z własnym stanowiskiem odnośnie swojej odpowiedzialności za powstałą **Szkodę**,
 - 4) powiadomić Wartę o zajściu **Wypadku ubezpieczeniowego** niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 7 dni roboczych od powzięcia wiedzy o jego zajściu,
 - 5) powiadomić Wartę o zgłoszeniu przeciwko niemu roszczenia **Osoby trzeciej** niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 7 dni roboczych od dnia otrzymania zgłoszenia roszczenia,
 - 6) niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 7 dni roboczych zawiadomić pisemnie Wartę o wszczęciu przeciwko niemu lub osobie, za którą ponosi odpowiedzialność postępowania karnego, administracyjnego, dyscyplinarnego lub innego, albo o wystąpieniu **Osoby trzeciej** z roszczeniem na drogę sądową,
 - 7) na wniosek Warty udzielić wyjaśnień i dostarczyć, w miarę posiadanych środków i możliwości, dowody niezbędne do ustalenia okoliczności związanych z powstałą **Szkodą** oraz umożliwić przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego,
 - 8) przesłać do Warty orzeczenie sądu w sprawie związanej z powstałą **Szkodą** w terminie umożliwiającym Warcie zajęcie stanowiska odnośnie wniesienia środka odwoławczego,
 - 9) stosować się do wskazówek pracowników Warty prowadzących postępowanie likwidacyjne dotyczące **Szkody**.
2. W przypadku niewywiązania się przez **Ubezpieczającego** lub **Ubezpiezonego** umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa z obowiązku określonego w ust. 1 pkt 1) Warta nie ponosi odpowiedzialności za **Szkody** powstałe z tego powodu.
3. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków określonych w ust. 1 pkt 4) Warta może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia **Szkody** lub

uniemożliwiło ustalenie okoliczności i skutków **Wypadku ubezpieczeniowego**.

4. W przypadku niedopełnienia przez **Ubezpieczającego** lub **Ubezpieczonego** pozostałych obowiązków określonych w niniejszym paragrafie, jeśli niedopełnienie takie miało wpływ na ustalenie okoliczności **Wypadku ubezpieczeniowego**, odpowiedzialności Warty, bądź ustalenia rozmiarów **Szkody**, Warta jest uprawniona do odmowy wypłaty odszkodowania lub do odpowiedniego zmniejszenia odszkodowania. Powyższe postanowienie nie dotyczy uprawnionego do odszkodowania (poszkodowanego).
5. Uznanie lub zaspokojenie bezpośrednio przez **Ubezpieczającego** lub **Ubezpieczonego** roszczeń **Osoby trzeciej** winno nastąpić po uzyskaniu pisemnej zgody Warty. Uznanie lub zaspokojenie roszczeń **Osoby trzeciej** przez **Ubezpieczającego** lub **Ubezpieczonego** bez takiej zgody nie ma wpływu na odpowiedzialność Warty z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia.
6. Jeżeli w związku z powstałą **Szkodą** Warta zaleciła na piśmie podjęcie określonych środków, możliwych do zastosowania przez **Ubezpieczającego** lub **Ubezpieczonego**, mających na celu zapobieżenie w przyszłości dalszym **Szkom** a **Ubezpieczający** lub **Ubezpieczony** nie zastosował się do tego zalecenia, Warta jest uprawniona do odmowy wypłaty odszkodowania lub odpowiedniego zmniejszenia odszkodowania za następne **Szkody** powstałe z takiej samej przyczyny, chyba że niezastosowanie się do zalecenia Warty nie miało wpływu na powstanie **Szkody**.

Ubezpieczenie na cudzy rachunek

§ 16

1. W przypadku umowy ubezpieczenia zawieranej na cudzy rachunek, w szczególności ubezpieczenia grupowego, **Ubezpieczający** zobowiązany jest przekazać OWU lub warunki ubezpieczenia **Ubezpieczonemu** przed przystąpieniem do takiej umowy na piśmie, lub jeżeli osoba zainteresowana wyrazi na to zgodę, na innym trwałym nośniku.
2. W przypadku umów ubezpieczenia grupowego zawartych na rachunek pracowników lub osób wykonujących pracę na podstawie umów cywilnoprawnych oraz członków ich rodzin, a także umów zawartych na rachunek członków stowarzyszeń, samorządów zawodowych lub związków zawodowych **Ubezpieczający** jest dodatkowo zobowiązany do przekazania osobie zainteresowanej przystąpieniem do takiej umowy ubezpieczenia informacji o:
 - 1) tym, że ubezpieczycielem jest Warta oraz adresie jej siedziby,
 - 2) charakterze wynagrodzenia, w rozumieniu Ustawy o dystrybucji ubezpieczeń, otrzymywanego w związku z proponowanym przystąpieniem do umowy ubezpieczenia grupowego,
 - 3) możliwości złożenia reklamacji, wniesienia skargi oraz pozasądowego rozwiązywania sporów.
3. Jeżeli **Ubezpieczony** wyraża **Ubezpieczającemu** zgodę na finansowanie kosztu składki, to **Ubezpieczający** doręcza **Ubezpieczonemu** OWU lub warunki ubezpieczenia przed wyrażeniem przez **Ubezpieczonego** takiej zgody. **Ubezpieczony** ma obowiązek potwierdzić doręczenie mu OWU lub warunków ubezpieczenia na piśmie. **Ubezpieczający** ma obowiązek przekazać dokument z takim potwierdzeniem Warcie.
4. **Ubezpieczony**, który został poinformowany o zawarciu umowy na jego rachunek, jest odpowiedzialny oprócz **Ubezpieczającego** za wykonanie zobowiązań wynikających z umowy ubezpieczenia. Obowiązek zapłacenia składki spoczywa wyłącznie na **Ubezpieczającym**.

Odstąpienie od umowy, wypowiedzenie, rozwiązanie umowy

§ 17

1. Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na okres dłuższy niż sześć miesięcy **Ubezpieczający** ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni od dnia jej zawarcia, a w przypadku gdy **Ubezpieczający** jest przedsiębiorcą – w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy Warta nie poinformowała **Ubezpieczającego** będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym **Ubezpieczający** będący konsumentem dowiedział się o tym prawie.
2. Umowa ubezpieczenia rozwiązuje się przed upływem okresu ubezpieczenia:
 - 1) jeżeli Warta ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, w razie nieopłacenia składki lub pierwszej raty składki w ustalonym terminie, w drodze pisemnego wypowiedzenia przez Wartę ze skutkiem natychmiastowym – w odniesieniu do Dobrowolnego Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja II) oraz Dodatkowych Ubezpieczeń Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja III),
 - 2) w przypadku niezapłacenia w ustalonym terminie kolejnej raty składki, jeśli po upływie tego terminu Warta wezwie **Ubezpieczającego** do zapłaty składki wyznaczając mu dodatkowy, 7-dniowy termin, liczony od daty otrzymania wezwania do zapłaty z zagrożeniem, że brak zapłaty spowoduje ustanie odpowiedzialności, zaś **Ubezpieczający** nie opłaci składki w tym dodatkowym terminie – z upływem ostatniego dnia terminu dodatkowo wyznaczonego do zapłaty składki – w odniesieniu do Dobrowolnego Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja II) oraz Dodatkowych Ubezpieczeń Odpowiedzialności

- Cywilnej (Sekcja III),
- 3) w przypadku wyczerpania się sumy gwarancyjnej, z zastrzeżeniem postanowień § 10 ust. 5,
 - 4) z dniem zakończenia działalności przez **Ubezpieczonego**, a w przypadku przedsiębiorcy z dniem wykreślenia **Ubezpieczonego** z właściwego rejestru przedsiębiorców lub przejścia przez inny podmiot działalności lub mienia **Ubezpieczonego**, z którymi związana jest odpowiedzialność cywilna będąca przedmiotem ubezpieczenia.
3. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa **Wypadku ubezpieczeniowego**, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki poczynając od chwili, gdy zaszła ta okoliczność, nie wcześniej niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w ciągu 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym – w odniesieniu do Dobrowolnego Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja II) oraz Dodatkowych Ubezpieczeń Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja III).
4. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia lub jej wypowiedzenie albo rozwiązanie przez którąkolwiek ze stron nie zwalnia **Ubezpieczającego** z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim Warta udzielała ochrony ubezpieczeniowej.

Roszczenia regresowe Warty

§ 18

1. Z dniem zapłaty odszkodowania przechodzi na Wartę roszczenie przysługujące **Ubezpieczonemu** przeciwko **Osobie trzeciej** odpowiedzialnej za **Szkodę**, do wysokości wypłaconego odszkodowania. Jeżeli Warta pokryła tylko część **Szkody**, **Ubezpieczonemu** przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniami Warty.
2. Roszczenie, o którym mowa w ust. 1 nie przechodzi na Wartę, jeśli sprawcą **Szkody** jest:
 - 1) osoba, z którą **Ubezpieczony** pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba, że osoba ta wyrządziła **Szkodę** umyślnie,
 - 2) **Ubezpieczony**, chyba, że wyrządził on **Szkodę** w wyniku rażącego niedbalstwa, w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości albo po użyciu środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii – w odniesieniu do Obowiązkowego Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja I),
 - 3) osoba, za którą **Ubezpieczony** ponosi odpowiedzialność, chyba że osoba ta wyrządziła **Szkodę** umyślnie, w wyniku rażącego niedbalstwa, w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości albo po użyciu środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii – w odniesieniu do Obowiązkowego Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja I),
 - 4) osoba, o której mowa w § 5 ust. 2, chyba że osoba ta wyrządziła **Szkodę** umyślnie – w odniesieniu do Dobrowolnego Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja II) oraz Dodatkowych Ubezpieczeń Odpowiedzialności Cywilnej (Sekcja III).
3. **Ubezpieczony** zobowiązany jest zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za **Szkodę** oraz do współpracy z Wartą w związku z dochodzeniem roszczeń regresowych, o których mowa w ust. 1 i 2, w tym do udzielania niezbędnych wyjaśnień i przekazywania niezbędnych dokumentów.
4. Jeżeli **Ubezpieczony**, bez zgody Warty, rzekł się roszczenia przeciwko **Osobie trzeciej** odpowiedzialnej za **Szkodę** lub je ograniczył, Warta może odmówić wypłaty odszkodowania lub odpowiednio zmniejszyć jego wysokość. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie ujawnione zostało po wypłaceniu odszkodowania, Warta może żądać od **Ubezpieczonego** zwrotu całości lub części odszkodowania.

Skargi i zażalenia

§ 19

1. Skargi, zażalenia, w tym reklamacje, mogą być składane do Warty:
 - 1) na piśmie na adres: skr. pocztowa 1020, 00-950 Warszawa,
 - 2) na piśmie na adres do doręczeń elektronicznych: AE:PL-12869-16149-GHRES-21,
 - 3) elektronicznie za pomocą formularza na stronie www.warta.pl/reklamacje,
 - 4) telefonicznie pod nr 502 308 308 (koszt połączenia zgodnie z taryfą operatora),
 - 5) w każdej jednostce Warty, na piśmie doręczonym osobiście lub ustnie do protokołu.
2. Warta rozpatrzy skargę, zażalenie lub reklamację w terminie 30 dni od daty wpływu i udzieli odpowiedzi na piśmie przesyłką listową lub pocztą elektroniczną na wniosek składającego skargę, zażalenie, reklamację. W szczególnie skomplikowanych przypadkach termin na udzielenie odpowiedzi może zostać przedłużony do 60 dni, o czym wnoszący skargę, zażalenie, reklamację zostanie uprzednio powiadomiony.

3. Organem właściwym do rozpatrzenia skargi, zażalenia, reklamacji jest jednostka organizacyjna wyznaczona przez Zarząd Warty.
4. Podmiotem uprawnionym do pozasądowego rozpatrywania sporów jest:
 - 1) Sąd Polubowny przy Komisji Nadzoru Finansowego (www.knf.gov.pl),
 - 2) Rzecznik Finansowy (www.rf.gov.pl).
5. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby **Ubezpieczającego, Ubezpiezonego**, uprawnionego z umowy ubezpieczenia, spadkobiercy **Ubezpiezonego** lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

Postanowienia końcowe

§ 20

1. Za zgodą stron umowa ubezpieczenia może zawierać postanowienia dodatkowe lub odmienne od postanowień OWU. W razie wprowadzenia takich postanowień, OWU mają zastosowanie w takim zakresie, w jakim postanowienia dodatkowe lub odmienne nie stanowią inaczej.
2. Wszystkie zawiadomienia i oświadczenia związane z umową ubezpieczenia strony składają na piśmie za potwierdzeniem przyjęcia lub przesyłają listem poleconym, odpowiednio na adres wskazany przez **Ubezpieczającego** i na adres jednostki Warty (która zawarła umowę ubezpieczenia) lub adres siedziby Warty, chyba że strony wyrażą zgodę na przekazywanie zawiadomień i oświadczeń w formie elektronicznej.
3. Do umów ubezpieczenia zawartych na podstawie OWU mają zastosowanie przepisy polskiego prawa, a w szczególności przepisy Kodeksu Cywilnego, Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, Ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz inne obowiązujące przepisy prawa.
4. OWU mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 19 października 2025 r.

Wiceprezes Zarządu

Grzegorz BIELEC

Prezes Zarządu

Jarosław PARKOT

INFORMACJA ADMINISTRATORA DANYCH OSOBOWYCH DLA KLIENTA UBEZPIECZENIA KORPORACYJNE

Warta dba o Pani/Pana dane, dlatego w trosce o ich bezpieczeństwo prosimy o zapoznanie się z klauzulami informacyjnymi dotyczącymi ich przetwarzania.

	DLA UBEZPIECZAJĄCEGO	DLA UBEZPIECZONEGO
ADMINISTRATOR I DANE KONTAKTOWE	Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji „WARTA” S.A. z siedzibą w Warszawie, Rondo I. Daszyńskiego 1, 00-843 Warszawa („Warta”). Z administratorem można się kontaktować pisemnie pod podanym adresem siedziby lub w sposób wskazany na stronie www.warta.pl .	
ZAKRES I ŹRÓDŁO DANYCH	Warta uzyskała Pani/Pana dane osobowe od Ubezpieczającego lub reprezentującej Ubezpieczającego kancelarii brokerskiej w zakresie wskazanym w dokumentacji przekazanej w związku z zawarciem umowy ubezpieczenia.	
CEL, PODSTAWA PRAWNA I OKRES PRZETWARZANIA DANYCH	Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane przez Wartę w celu: 1) oceny ryzyka ubezpieczeniowego, wyliczenia składki ubezpieczeniowej oraz obsługi i wykonania umowy ubezpieczenia na podstawie przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, do czasu upływu okresów przedawnienia roszczeń; – w tym celu Warta stosuje procesy oparte na profilowaniu, które wiążą się z oceną informacji przetwarzanych na Pani/Pana temat przez system informatyczny i z zaszeregowaniem Pani/Pana do określonej grupy. Podstawą profilowania będą dane zawarte w dokumentacji nam przekazanej w związku z wnioskiem o ubezpieczenie 2) zapobiegania i wykrywania przestępczości – na podstawie przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej przez 5 lat, a w przypadku przedsiębiorców przez 10 lat od zawarcia umowy ubezpieczenia; 3) reasekuracji ryzyka – na podstawie prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez Wartę, tj. zmniejszenia ryzyka ubezpieczeniowego związanego z zawartą umową, do czasu upływu okresów przedawnienia roszczeń dla obsługi i wykonania umowy ubezpieczenia; 4) windykacji i dochodzenia roszczeń oraz obrony praw Warty w postępowaniach przed sądami i organami państwowymi – na podstawie prawnie uzasadnionego interesu Warty, tj. możliwości dochodzenia roszczeń lub obrony przed roszczeniami, do czasu upływu terminów przedawnienia roszczeń przysługujących Warcie bądź przedawnienia karalności czynu popełnionego na szkodę Warty; 5) marketingu własnych produktów lub usług Warty, w tym profilowania w celu określenia preferencji lub potrzeb w zakresie produktów ubezpieczeniowych i finansowych oraz w celu przedstawiania odpowiedniej oferty, na podstawie prawnie uzasadnionego interesu realizowanego przez Wartę, tj. promowania własnych produktów lub usług Warty, do czasu wyrażenia przez Panią/ Pana sprzeciwu wobec przetwarzania danych osobowych w tym celu; 6) dochodzenia roszczeń regresowych przez Wartę (w przypadku wypłaty przez Wartę odszkodowania na Pani/Pana rzecz za szkodę wyrządzoną przez osobę trzecią) – na podstawie przepisów kodeksu cywilnego, przez okres przedawnienia roszczeń przysługujących Pani/Panu względem osoby trzeciej odpowiedzialnej za szkodę; 7) likwidacji szkody (o ile zostanie zgłoszona), w tym obsługi zgłoszenia, wydania decyzji ubezpieczeniowej i wypłaty odszkodowania lub innego świadczenia – na podstawie umowy, przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz przepisów kodeksu cywilnego, do momentu wydania przez Wartę decyzji w przedmiocie wypłaty odszkodowania lub innego świadczenia, a także w celu rozpatrywania reklamacji (o ile zostanie złożona) – na podstawie przepisów o rozpatrywaniu reklamacji, a po upływie tego okresu w celach archiwizacyjnych na wypadek zgłoszenia kolejnej szkody lub dodatkowych roszczeń – na podstawie prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez Wartę, tj. obrony przed roszczeniami, przez okres przedawnienia przysługujących Pani/Panu roszczeń; 8) ustalania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości, w tym w celach statystycznych, na podstawie przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, przez okres obowiązywania umowy, przez okres likwidacji szkody w przypadku zgłoszenia szkody lub innego roszczenia oraz przez czas trwania ewentualnych postępowań sądowych związanych z dochodzeniem przez Panią/ Pana roszczeniem; 9) rachunkowym, na podstawie przepisów o rachunkowości, przez okres wskazany w tych przepisach, przedłużony o okres dochodzenia roszczeń; 10) oceny satysfakcji z usług Warty – na podstawie prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez Wartę, tj. kontroli przebiegu i podnoszenia standardów realizowanych usług na podstawie zebranych przez Wartę opinii, przez okres obowiązywania umowy ubezpieczenia a także w okresie następującym po rozpatrzeniu roszczeń o wypłatę odszkodowania lub świadczenia zgłoszonych do Warty; 11) rozpatrywania wniosków, skarg i reklamacji innych niż związane z procesem likwidacji szkody – na podstawie przepisów o rozpatrywaniu reklamacji, a po ich rozpatrzeniu, w celach archiwizacyjnych, na podstawie prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez Wartę, tj. kontroli prawidłowości prowadzenia tych postępowań.	
DO CZEGO PRZYSŁUGUJE PANI/ PANU PRAWO	Przysługuje Pani/Panu prawo do: 1) dostępu do swoich danych – czyli uzyskania od Warty potwierdzenia, czy przetwarzane są Pani/Pana dane osobowe; uzyskania ich kopii oraz informacji m.in. o: celach przetwarzania, kategoriach danych, kategoriach odbiorców danych, planowanym okresie ich przechowywania i źródle ich pozyskania przez Wartę; 2) ich sprostowania – czyli poprawienia lub uzupełnienia dotyczących Pani/Pana danych osobowych, które są nieprawidłowe lub niekompletne; 3) ich usunięcia – w przypadkach wskazanych w art. 17 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych, w szczególności w przypadku, gdy dane osobowe nie są już niezbędne do celów, w których zostały zebrane, lub złożony został skuteczny sprzeciw wobec przetwarzania Pani/Pana danych osobowych (o ile nie zakłada to realizacji umowy lub obowiązków Warty wynikających z przepisów prawa); 4) ograniczenia przetwarzania – czyli zaprzestania przetwarzania, w szczególności, gdy kwestionuje Pani/Pan prawidłowość danych osobowych lub wnosi sprzeciw wobec ich przetwarzania – na okres pozwalający Warcie zweryfikować zasadność żądania; 5) przeniesienia swoich danych – czyli do uzyskania od Warty w ustrukturyzowanym, powszechnie używanym formacie nadającym się do odczytu maszynowego Pani/Pana danych osobowych, które Pani/Pan dostarczył(a) Warcie i które Warta przetwarza na podstawie Pani/Pana zgody lub na podstawie zawartej z Panią/ Panem umowy. Ponadto ma Pani/Pan prawo zażądać, aby Warta przesłała innemu administratorowi Pani/Pana dane osobowe, o ile jest to technicznie możliwe; 6) wniesienia sprzeciwu z przyczyn związanych ze szczególną sytuacją wobec przetwarzania Pani/Pana danych osobowych na podstawie prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez Wartę, w tym profilowania na tej podstawie, oraz do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania Pani/Pana danych osobowych na potrzeby marketingu bezpośredniego przez Wartę; Pomimo sprzeciwu Warta jest uprawniona w dalszym ciągu przetwarzać te dane osobowe, jeżeli wykaze istnienie ważnych, prawnie uzasadnionych podstaw do przetwarzania, nadrzędnych wobec interesów, praw i wolności osoby, której dane dotyczą, lub podstaw do ustalenia, dochodzenia lub obrony roszczeń. Przysługuje Pani/Panu prawo do wniesienia w dowolnym momencie sprzeciwu wobec przetwarzania Pani/Pana danych osobowych na potrzeby marketingu bezpośredniego przez Wartę; 7) wniesienia skargi do Organu Nadzoru w zakresie danych osobowych (jest nim Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych). Jeżeli wyraził(a) Pani/Pan zgodę na przetwarzanie danych osobowych, ma Pani/Pan prawo do cofnięcia zgody w dowolnym momencie. Cofnięcie zgody pozostaje bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej cofnięciem. Przysługuje Pani/Panu prawo do uzyskania interwencji ze strony pracownika Warty wobec decyzji opierającej się na zautomatyzowanym przetwarzaniu, do wyrażania własnego stanowiska i do zakwestionowania tej decyzji poprzez kontakt z Wartą przez jej agenta, infolinię lub wysłanie wiadomości na adres e-mail: IOD@warta.pl.	
DANE KONTAKTOWE INSPEKTORA OCHRONY DANYCH	W celu cofnięcia zgody lub skorzystania z przysługujących praw należy się skontaktować z inspektorem ochrony danych lub agentem. Kontakt z inspektorem jest możliwy drogą elektroniczną poprzez: IOD@warta.pl lub drogą pisemną pod adresem siedziby Warty podanym powyżej. Dane inspektora dostępne są na stronie internetowej: www.warta.pl w zakładce „Kontakt”. Kontakt z agentem ubezpieczeniowym jest możliwy osobiście lub drogą telefoniczną.	
ODBIORCY DANYCH	Odbiorcami Pani/Pana danych osobowych mogą być: inne zakłady ubezpieczeń lub inne zakłady reasekuracji, Komisja Nadzoru Finansowego, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, Centralna Ewidencja Pojazdów, biura informacji gospodarczej i biura informacji kredytowej, Rzecznik Finansowy, organy administracji państwowej, o ile nie żądają udostępnienia w związku z toczącym się postępowaniem, a obowiązek udostępnienia danych wynika z przepisów prawa, dostawcy usług assistance będących przedmiotem ubezpieczenia. Ponadto Pani/Pana dane mogą być przekazywane podmiotom przetwarzającym dane osobowe na zlecenie Warty, m.in. dostawcom usług IT mającym siedzibę w Polsce lub na obszarze EOG, dostawcom usług archiwizacji dokumentacji, likwidacji szkód, podmiotom przetwarzającym dane w celu windykacji należności, kancelariom prawnym świadczącym wsparcie prawne, rzeczoznawcom majątkowym lub rzeczownikom medycznym, agencjom marketingowym czy też agentom ubezpieczeniowym obsługującym umowę ubezpieczenia – przy czym takie podmioty przetwarzają dane na podstawie umowy z Wartą i wyłącznie zgodnie z jej poleceniami.	
INNE ŹRÓDŁA POZYSKIWANIA DANYCH	Warta zbiera dane od podmiotów zewnętrznych, tj.: od Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego – w zakresie np. historii szkodowości; Centralnej Ewidencji Pojazdów – w zakresie historii pojazdu; biur informacji gospodarczej oraz biur informacji kredytowej – w zakresie oceny wiarygodności płatniczej, o ile została udzielona w tym zakresie zgoda; innych zakładów ubezpieczeń – w zakresie zgłoszonych zdarzeń; placówek medycznych – w zakresie informacji o stanie zdrowia, o ile została wyrażona zgoda; dostawców usług assistance – w zakresie przebiegu i rezultatów wykonanych usług; w przypadku przedsiębiorców – z rejestru podmiotów gospodarki narodowej (REGON) prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny w zakresie danych tam ujawnionych w celu weryfikacji ich poprawności oraz od innych podmiotów – w zakresie niezbędnym do oceny ryzyka, wykonania umowy lub oceny zgłoszonego roszczenia.	
OBOWIĄZEK PODANIA DANYCH	Podanie danych jest niezbędne do zawarcia umowy, jak również może wynikać z przepisów prawa – brak podania tych danych może uniemożliwić zawarcie umowy ubezpieczenia. Podanie danych do celów marketingowych jest dobrowolne.	

